

Ministrstvo za zdravje RS
Štefanova 5
1000 Ljubljana

Številka: 03- 2024
Datum: 15.4. 2024

Zadeva: 18. dopisna seja RSK za radiologijo

Prisotni: prof.Katarina Šurlan Popovič, dr.med, prof.Vladka Salapura, dr.med., Nina Boc, dr.med, Rok Cesar dr.med.

Točka dnevnega reda:

1. Odgovor RSK na pripravo predloga, da zdravniki specialisti splošne interne medicine in nefrologije v SB Novo mesto pričnejo s samostojnim izvajanjem preiskav UZ trebuha

Po slovenski zakonodaji področje pristojnosti specialistov posamezne specializacije. za katero so licencirani izhaja iz programa specializacije.

Prilagamo izsek specifičnih ciljev iz programa specializacije iz interne medicine in sicer nadaljevalnega in izbirnega dela, ki se izvaja od leta 2000.

V začetnem delu specializacije ("skupno deblo", enoten skupni program), ki traja 2 leti izvajanje UZ trebuha ni omenjeno.

V nadaljevalnem in izbirnem delu specializant interne medicine izvede 50 UZ pregledov prebavil samostojno in 50 UZ sečil z asistenco mentorja. To pomeni, da tekom celotne specializacije iz interne medicine izvede 50 UZ trebuha, od tega polovico UZ z asistenco mentorja.

Prilagamo izsek specifičnih ciljev iz programa specializacije iz nefrologije in sicer nadaljevalnega in izbirnega dela, ki se izvaja od leta 2003.

3.2. Nadaljevalni, specialni del specializacije

Nadaljevalni del specializacije iz nefrologije traja 3 leta (36 mesecev).

Klinični oddelek za nefrologijo 16 mesecev

Oddelek za hemodializo 12 mesecev

Oddelek za peritonealno dializo 4 mesecev

Transplantacija ledvice 4 mesecev

Samostojni sobni zdravnik pod neposrednim nadzorom mentorja, načrtovanje diagnostike in terapije, opravljanje posegov kot so uvajanje urinskih katetrov, flebokatetrov, **orientacijskega ultrazvoka ledvic**, samostojna ocena rentgenskih slik, urografije, renalne angiografije, samostojno predstavljanje bolnikov na histo-patoloških seminarjih, rentgenoloških, pulmoloških in onkoloških posvetih.

3.3. Izbirni program traja 12 mesecev

Urologija - 1 mesec

Nefrousmerjeni RTG - 1 mesec

UZ diagnostika trebuha - 1 mesec

Usmerjena kardiologija - 1 mesec

Izbirni del -8 mesecev

4. Katalog zahtevanih znanj in veščin specializacije iz nefrologije

4.1.1. **Klinična poznati indikacije, kontraindikacije, komplikacije in razloga sledečih postopkov in rezultatov preiskav:**

• **Duplex ultrazvok sečnih poti**, • intravensko urografijo, • radioizotopske preiskave, • določanje ledvične funkcije • RT, MRI ledvic in sečnih poti • perkutane biopsije lastne in transplantirane ledvice, • renalne angiografije, • perkutane nefrostome, • najpogostejše urološke posege vključno z litotripsijo.

Iz programa kroženja specializacije iz splošne interne medicine in nefrologije sledi, da specializant interne medicine v celotnem kroženju opravi le 50 preiskav UZ trebuha (50 UZ prebavil in 50 UZ sečil, ki pa potekajo pod asistenco mentorja).

V specializaciji iz nefrologije je v nadaljevalnem delu specialist nefrolog usposobljen le za orientacijski UZ ledvic, medtem, ko je usposobljenost za duplex UZ ledvic opredeljena le kot razlaga rezultata preiskave, ne pa tudi izvajanje le-te.

Za primerjavo se specializant iz radiologije UZ trebuha uči 14 mesecev tekom kroženja gastrointestinalne in urogenitalne radiologije in še 2 meseca tekom kroženja pediatrične radiologije. V programu mora opraviti:

- 300 UZ pregledov trebuha odraslih
- 25 UZ pregledov trebuha s KS
- 200 UZ pregledov trebuha otrok
- 20 UZ mikcijskih cistogramov s kontrastnim sredstvom.

Po zaključenem kroženju teh dveh področij ves čas pod nadzorom izvaja UZ trebuha, tako odraslih kot otrok v dežurni službi ali matični ustanovi. Znanje UZ trebuha se tekom kroženja preverja s petimi kolokvijii. ZZZS se je v zadnjem času večkrat obrnila na RSK z opažanjem, da vse več zdravnikov kliničnih specializacij opravlja le UZ preiskave, brez kliničnega pregleda bolnika, kar je popolnoma izven njihovih kompetenc in vodi v daljše čakalne dobe na prvi in kontrolni klinični pregled. **Specialisti splošne interne medicine in nefrologije glede na program specializacije (veščine in znanja) niso usposobljeni za samostojno opravljanje UZ preiskave trebuha. UZ lahko opravljajo v omejenem obsegu (npr. orientacijski UZ pregled ledvic) kot del kliničnega pregleda, ne pa samostojno.**

Poleg tega zdravnik, ki sam sebi napotuje bolnika na radiološki diagnostični pregled pri diagnostičnem pregledu ni objektivni, temveč pristranski, pod vplivom napotne diagnoze. Pogosto se zgodi, da si zdravniki neradiologi zaradi neodločnosti pri UZ pregledu bolnika naročajo k sebi na nepotrebne UZ kontrole in ga po večkratnih UZ pregledih pošljejo na UZ ali CT pregled kompetentnemu specialistu radiologu. Gre za primere slabe zdravniške prakse, ki jih radiologi pogosto vidimo in na njih tudi opozarjamo. V preteklosti smo tako že obravnavali podobne primere, ki jih je nato sankcioniral

Zdravstveni inšpektorat RS. Takšna zdravniška praksa ima za posledico visoke stroške, neustrezno oskrbo bolnika in predvsem podaljšanje čakalnih dob na klinični pregled, ki bi ga ti zdravniki morali izvajati. Kot primer navajmo celo sklep sodišča Deželnega sodišča v Nemčiji, kjer so prepovedali povračilo stroškov za MR preiskave neradiološkim strokam, ki bi bolnike same sebi napotovale na preiskave – posledično ni nikakršne kontrole kvalitete in število preiskav strmo narašča.

Tečaji UZ v Sloveniji in drugih evropskih državah služijo izpopolnjevanju znanja, nimajo pa prav nobenega vpliva na klinične veščine, znanja in kompetence specialistov. Le-te so opredeljene izključno s programom specializacije objavljenim v Uradnem listu RS.

RSK za radiologijo se strinja, da specialisti internisti in nefrologi lahko opravljajo usmerjeno UZ preiskavo določenih trebušnih organov v mejah priznanih kliničnih veščin programa njihove specializacije za kar so tudi licencirani (glej besedilo). Usmerjeno UZ preiskavo za katero so licencirani lahko opravijo le v sklopu kliničnega pregleda, ne pa tudi samostojno oz. ločeno od kliničnega pregleda.

S spoštovanjem,

Pripravil/-a:

prof.dr.Katarina Šurlan Popovič, dr.med.
Predsednica RSK za radiologijo

Handwritten signature of Katarina Šurlan Popovič in cursive script.